

Hygienrutiner vid sårömläggningar

Vårdhygienisk eftermiddag Kommunerna

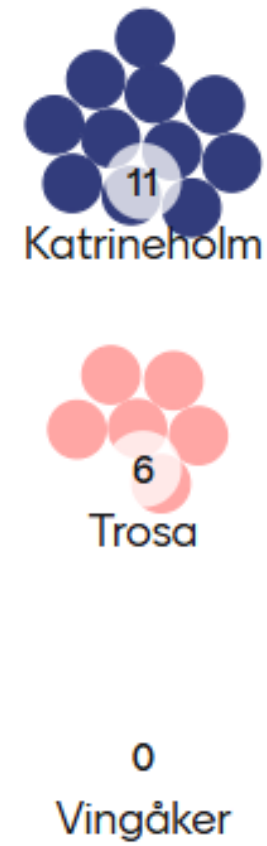
REGION
SÖRMLAND

Syfte med dagens tema

Väcka tankar & sprida kunskap om renhetsgrader och aseptiskt arbete vid omläggning

Vilken kommun arbetar du i?

Viktiga aspekter innan sårömläggning

- Planering
- Ta fram det du behöver
- Var sker ömläggningen?
- Ingen annan aktivitet samtidigt i rummet

Vårdhygieniska riskfaktorer för smittspridning

Patient med vårdhygieniska riskfaktorer kan innebära ökad risk för smittspridning men även ökad risk att förvärva vårdrelaterad infektion (VRI). Utvärdera riskfaktorer kontinuerligt under vårdtid.

REGION
SÖRMLAND

Följsamhet till grundläggande hygienrutiner inklusive basala hygienrutiner, oavsett känd eller okänd smitta, minskar risker.

Exempel på
patientrelaterade
riskfaktorer

Hud	Utsöndringar	Luftvägar	Kognitiv förmåga/ Kommunikation
- Hudskada, hudsjukdom, eksem. - Sår: svårläkta omläggningskrävande. - Kärlinfart: PVK, CVK, trakeostomi, PEG, dränage. - Utslag & blåsor, i samband med feber. - I BB/förlossningsverksamhet betraktas bristningar, avslag och såriga bröstvårtor som riskfaktorer.	- Diarré - Kräkningar - Enterostomi – läckande eller svåromlagd - Inkontinens – KAD, RIK, suprapubiskateter	- Hosta - Snuva - Halsont - Endotrakealtub / trakeostomi	Kognitiv förmåga att hantera smittvägar: - Demenssjukdom - Språk/ kommunikationssvårigheter - Syn- och hörselnedsättning - Psykisk sjukdom - Små barn
Placering av patient : Bedöm behovet av enkelsal & eget hygienutrymme utifrån vilka riskfaktorer som finns. Är patienten utlandsvårdad? Infektionskänslig?			
- Vid vistelse i allmänna utrymmen skall sår & infarter vara täckta med rena förband. - Vid misstanke om luftburen smitta isoleras patienten på eget rum.	- Vid diarré eller kräkningar vårdas patient på enkelsal med eget hygienutrymme.	- Patienter med misstänkt eller verifierat smittsam luftvägsinfektion vårdas, så långt det är möjligt, i ett eget rum med stängd dörr. - Påminn om vikten av god handhygien.	- Bedöm patientens förmåga att följa och förstå instruktioner.

Vägledning till
åtgärd

Riskfaktorer för smittspridning

- **Stora sår, hudinfektioner och hudlesioner, exempelvis eksem eller brännskador, bölder**
- **Hudpartiklar kan också falla ned i öppna sår och ge sårinfektioner**
- **När luftburna bakteriebärande partiklar faller ner på ytor och föremål kan de ge upphov till indirekt kontaktsmitta**

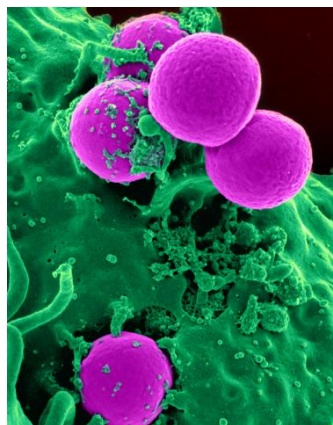

För smittspridning krävs..

Smittämne

Smittväg

Mottaglig
individ

MRSA

Basala hygienrutiner är en förutsättning för att förebygga smittspridning

REGION
SÖRMLAND

Att arbeta aseptiskt – vad är det?

- Bevara föremålets ursprungliga renhetsgrad.
- Förvara & hantera så att renhetsgraden behålls hela vägen fram till användning hos patient.
- Engångs och flergångsmaterial hanteras alltid med desinfekterade händer

Renhetsgrader definitioner

●Rena produkter

- För ögat synligt rena produkter som används mot hel hud
- tex. Blodtrycksmanschett

Renhetsgrader definitioner

- **Desinfekterad (ersätter höggradigt rent)**

- Fria från sjukdomsalstrande mikroorganismer
- Produkter som kommer i kontakt med hela slemhinnor eller skadad hud eller intakta slemhinnor utan att skära igenom.

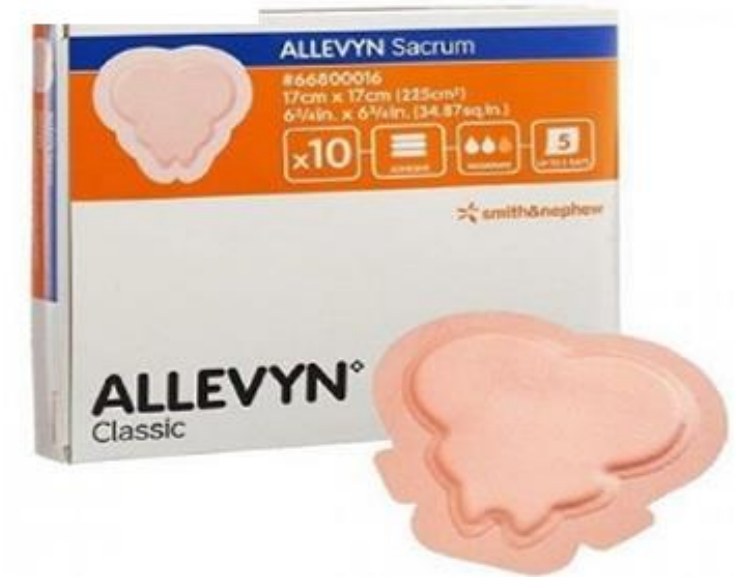
Tex kompresser som ej är styckförpackade

Renhetsgrader definitioner

● Sterila produkter

- Är fria från sjukdomsalstrande mikroorganismer
- Produkter som penetrerar hud och slemhinnor eller kommer i kontakt med normalt sterila områden i kroppen

Förvaring

- Sterilt, desinfekterad (ersätter höggradigt rent) och fabriksrent material förvaras torrt & dammfritt
- Förrådsrum på hyllor, i stängda skåp eller lådor
  - rengörs en gång/månad
- Avskilt från andra produkter av annan renhetsgrad
- I sin avdelningsförpackning
- Instrument ska förvaras i låda med lock
  - rengörs en gång/v
- Handsprit ska finnas lättillgängligt i anslutning till materialet

Transportförpackningar..

Ska inte
tas in i
förrådet!

Transportförpackningar av wellpapp tillverkas av återvinningspapper och kan innehålla stora mängder mögelsporer.

Sterilt material ska inte förvaras så här...

Många händer kommer att beröra dessa produkter...

Förbered sårbehandlingen

- Förbered genom att sprita av ytan du ska använda, tex en vagn eller bricka.
- Ta fram det material du behöver
- Tappa upp kroppsvarmt kranvatten
- Tänk igenom de moment du skall utföra innan du börjar, säkerställ att allt är med.
- Aseptisk teknik under hela omläggningsmomentet

Exempelvis så här

Kranvatten

Är du i patienten/brukarens hem?

- Vattenkvalitén är oftast bra om man har kommunalt vatten
- Vatten från egen brunn fungerar ofta, om man kan dricka eller duscha utan att bli sjuk.

Att beakta om kranvatten

- Stillastående vatten kan innehålla stora mängder mikroorganismer
- Spola gärna ur tappstället 1-2 min och låt vattnet bli kroppsvarmt
- Tvättställ i vårdlokaler är en bakteriesamlare
- Tvättställs kran och avlopp kan vara orsak till utbrott av tex ESBL bildande tarmbakterier.

Salvor och kompresser

- Ta det som behövs av salvan i en mugg, på en spatel eller kompress. Ta inte med salvtuben till patienten.
- Använd pincett som tagits fram till aktuell omläggning för att plocka upp kompresser

Gör aldrig så här, vad växer på tuben?

Undvik att klippa i förband, men om du måste...

Vilken sax använder du? Är den fri från sjukdomsalstrande mikroorganismer?

Hos patienten

- Desinfektera händerna
- Använd handskar och engångsförkläde
- Handskar byts mellan orena och rena moment

Efter omläggning

- Kasta överblivet material
- Flergångsmaterial tex sax & peang diskas i diskdesinfektor
- Även rondskål etc. skall diskas i diskdesinfektor
- Viktigt att placera korrekt i diskdesinfektor – annars blir godset inte rent!

Kom ihåg att..

**Desinfektera händerna
direkt efteråt!**

**Desinfektera ytan på
vagnen/brickan**

**Även patientbritsen om
det använts!**

I vårdtagarens hem

Vårdväskor / ryggsäckar

- Skall kunna vara avtorkningsbar och tåla ytdeinfektion med tensider eller vara tvättbar i 60 grader
- Rutiner ska finnas, som är kända av alla – Vem är ansvarig för påfyllning, rengöring, hur hanteras väskan?
- Rengöring ska ske;
  - alltid vid nedsmutsning
  - det skall finnas en skriftlig rutin för regelbunden tvättning / desinfektion

Finns det risker med närförråd?

Patientnära vagnar med material

Risken för att materialet blir förorenat ökar:

- om det förvaras på vårdrummet
- om det transporteras
- om det förvaras i genomgångsrum
- om det förvaras utanför sin avdelningsförpackning

Högre krav på ordning, rengöring och hantering vid förvaring av material i vagnar som används i vårdrum, korridorer och behandlingsrum

- Förvara så lite material som möjligt i vagnen, inte mer än en veckas behovs
- Fyll på ofta, alltid med nydesinfekterade torra händer
- Låt materialet ligga kvar i avdelningsförpackningen
- Håll materialet dammfritt t ex genom att använda lådor
- Organisera vagnen så du kan ta det du behöver utan att vidröra annat material
- Städa, rengör och desinfektera vagnen minst en gång i veckan

Tips:
**Sårsmart® | Förbättra din sårdiagnostik
och sårbehandling**

Hygienombud Vårdhygienisk egenkontroll

Arbets- och miljömedicin

Asyl- och migranthälsa

Avgiftshandboken

Barnhälsovården

E-hälsa

För dig som vaccinerar

Hjälpmedel

Hälsoval - Vårdval
vårdcentral

Lokala anvisningar till
Vårdhandboken

Lokala programområden

Läkemedel

Länsgemensamma
vårdöverenskommelser

MittVaccin - vaccinjourn

Nationella läkemedelslistan

Nära vård och hälsa i
samverkan

Privata vårdgivare

Samverkanswebben / För vårdgivare / Smittskydd och vårdhygien / Vårdhygien / Hygienombud / Material för hygienombud och chefer

Material för hygienombud och chefer

Här finns material att använda för dig som vill undervisa/ informera och arbeta med vårdhygien på din arbetsplats. Materialet syftar till att höja kunskap och medvetenhet om vårdhygiens betydelse inom vård och omsorg. Vi hoppas att detta material ska hjälpa till att skapa intressanta och verksamhetsnära diskussioner på er arbetsplats.

Har du ideér om material är du varmt välkommen att höra av dig.

E-post: vardhygien@regionsormland.se

Vårdhygieniskt årshjul

Filmer

Mätningar av följsamhet till BHK

Självskattning

Tipspromenad

HandCheck

Förrådshantering

Affischer

Material från Folkhälsomyndigheten

Hygienombud

Hygienombudet är en nyckelperson i det vårdhygieniska arbetet. Här hittar du information om uppdraget: arbetsuppgifter, hygienronder, nätverk samt registrering av följsamhetsmätningar.

Hygienombud utses av den egna verksamheten. Alla enheter har av Hälso- och sjukvårdschefen fått i uppdrag att utse ett hygienombud för sin verksamhet. Ledningsbeslut om hygienombud, nr 2014-021.

Vad innebär det att vara hygienombud?

Hygienombuden är verksamheternas förlängda arm avseende vårdhygien. Uppdraget innebär att erforderlig tid måste kunna avsättas. Hygienombudet ges av Hälso- och sjukvårdschefen i uppdrag att:

- Bistå vårdenhetschefen i kvalitetssäkringsarbetet inom vårdhygien
- Bistå vårdenhetschefen vid smittspridning på enheten
- Vara kontaktperson till Smittskydd/Vårdhygien Sörmland
- Fånga upp vårdhygieniska problem/frågor i den egna verksamheten
- Introducera Lokala anvisningar, Vårdhandboken och Kompetensportal-kursen "Basala hygienrutiner och klädregler i Region Sörmland" för alla medarbetare på den egna enheten samt även fortlöpande förmedla vårdhygienisk information
- Introducera nyanställd personal i Region Sörmlands hygienregler samt hålla övriga medarbetare uppdaterade
- Genomgå fortlöpande utbildning i vårdhygien samt hålla sig informerad om utveckling inom området
- Vara delaktig vid hygienronder

Hygienombud i Regionen

För att anmäla nytt hygienombud maila till: vardhygien@regionsormland.se

Hygienombud i kommunal verksamhet

Om du arbetar i kommunal verksamhet och är hygienombud hittar du din uppdragsbeskrivning här:

- [Rutin - Uppdrag för Hygienombud](#) (pdf)

Material för hygienombud

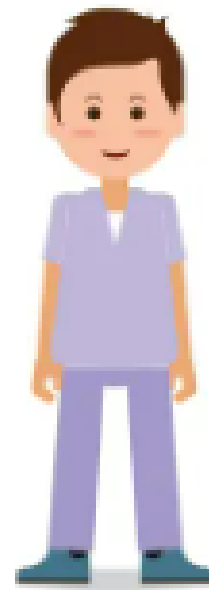
[> Material för hygienombud](#)

Hygienombud

Alla enheter skall ha ett hygienombud

Hygienombud utses av chef

Det behöver finnas avsatt tid

Chefs
förlängda arm i
hygienfrågor

Vårdhygienisk eftermiddag
Utbildning på teams 2 gånger / termin

Hygienombudets uppdrag

Dokumenttitel	Dokumenttyp	Giltig från	Granskas senast	Sida 1
Rutin – Uppdrag för Hygienombud	Rutin	2023-05-01		
Ansvarig Medicinskt ansvarig sjuksköterska i Sörmlands alla 9 kommuner	Gäller för: Länsövergripande. Beslut taget av MAS nätverket 23-04-28			
Hälso- och sjukvårdslagen HSL 2017:30, Basal hygien i vård och omsorg SOSFS 2015:10, Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete SOSFS 2011:9				

Rutin – Uppdrag för Hygienombud

Syfte

Avsikten med denna uppdragsbeskrivning är att tydliggöra hygienombudens roll i den egna verksamheten samt i kommunens övergripande hygien- och kvalitetsarbete.

Bakgrund

Hygienarbetet skall vara i fokus i det dagliga omvårdnadsarbetet, för att kunna bedriva god och säker vård. All personal skall arbeta enligt basala hygienrutiner för att förhindra smittspridning och förebygga infektioner. Det är angeläget att säkerställa att alla medarbetare får såväl introduktion som fortlöpande utbildning och information inom det vårdhygieniska kunskapsområdet.

Chefen ansvarar för att:

- Utse hygienombud
- Hygienombuden ges tid för att uppfylla sitt uppdrag
- Vara uppdaterad på styrdokument inom vårdhygien
- Det finns lokala rutiner
- All personal är uppdaterade på gällande rutiner och riktlinjer
- Gällande hygienregler följs av all personal
- Bedriva förbättringsarbete för att säkra hygienkvalitet
- Egenkontroller genomförs
- Ansvarar för och deltar i den årliga hygienronden

Hygienombudets ansvar:

Är enhetens kontaktperson
i vårdhygieniska frågor

Avsätta tid för
hygienarbete, på uppdrag
av enhetschef

Vara uppdaterad på
styrdokument inom
hygienområdet

Överföra teoretiska
kunskaper till det praktiska
omvårdnadsarbetet
introducera arbetskamrater
kring ovanstående
rutiner/riktlinjer

Hygienisk introduktion för
nyanställd personal och
genomgång av
vårdhygieniska rutiner

Regelbunden genomgång
av vad basala hygienrutiner
innebär och hur de
tillämpas, med
arbetskamrater t ex APT

Fånga upp vårdhygieniska
problem/frågor och
informera enhetschef och
sjuksköterska

Delta i nätverksträffar med
Vårdhygien

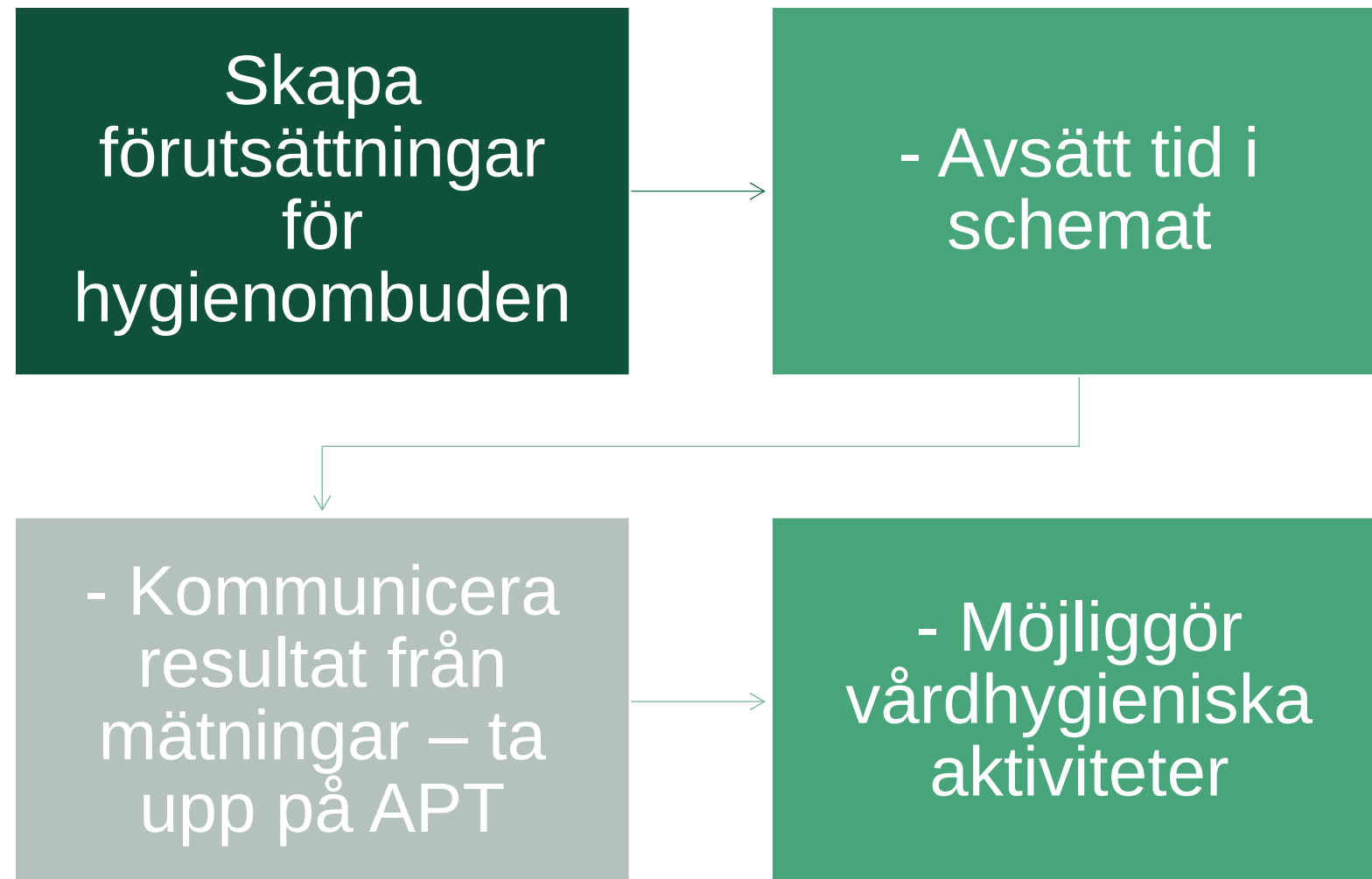
Genomgå fortlöpande
utbildning i vårdhygien
samt hålla sig informerad
om utveckling inom
området samt förmedla
detta till arbetskamrater

Bistå enhetschef i
kvalitetsarbetet kring
vårdhygien t ex PPM
mätningar

I samråd med enhetschef
genomföra egenkontroller
och utifrån resultat, planera
och genomföra nödvändiga
förbättringsåtgärder

Medverka vid den årliga
hygienronden

Använd era hygienombud

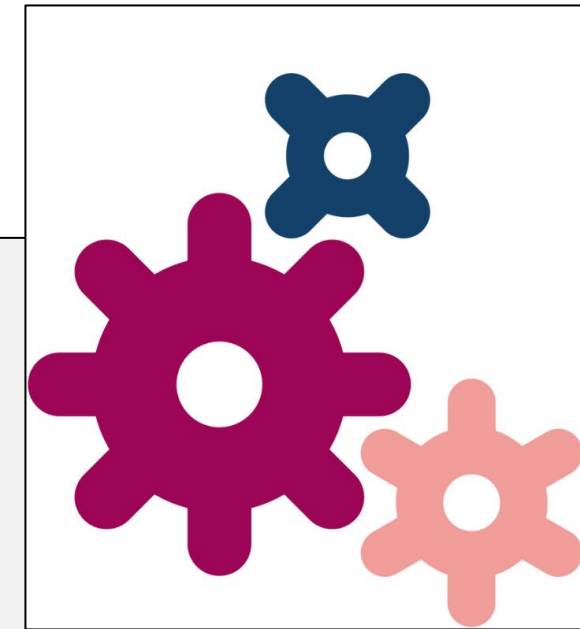

**Stor enhet?
Samverka**

Hygienrond av vårdhygien

Genomgång av verksamheten där man tittar på:

- Lokaler
- Utrustning
- Arbetsrutiner
- Följsamhet till basala hygienrutiner och klädregler

På uppdrag av MAS

Enheten får en återkoppling som ska resultera i en åtgärdsplan

Arbets- och miljömedicin

Asyl- och migranthälsa

Avgiftshandboken

Barnhälsovården

E-hälsa

För dig som vaccinerar

Hjälpmedel

Hälsoval - Vårdval
vårdcentral

Lokala anvisningar till
Vårdhandboken

Lokala programområden

Läkemedel

Länsgemensamma
vårdöverenskommelser

MittVaccin - vaccinjournel

Nationella läkemedelslistan

Samverkanswebben / För vårdgivare / Smittskydd och vårdhygien / Vårdhygien / Vårdhygienisk egenkontroll (VEK)

Vårdhygienisk egenkontroll (VEK)

Att förebygga vårdrelaterade infektioner (VRI) och smittspridning är en viktig del i patientsäkerhetsarbetet. Enligt hälso- och sjukvårdslagen (HSL 2017:30) ska hälso- och sjukvårdsverksamhet bedrivas så kraven på en god vård uppfylls, vilket bland annat innebär att vården ska vara av god hygienisk standard.

För att hålla en god hygienisk standard ska lokaler, utrustning och verksamheten utformas så att risken för infektioner och smittspridning blir så liten som möjligt. För att tillgodose de krav och mål som gäller enligt lagar, föreskrifter och beslut är vårdgivare ålagda att bedriva systematiskt kvalitetsarbete.

Vårdhygienisk egenkontroll är ett stöd för systematiskt förbättringsarbete i syfte att upprätthålla god hygienisk standard och på så sätt förebygga smittspridning och vårdrelaterade infektioner. Den vårdhygieniska egenkontrollen används för att identifiera eventuella brister inom viktiga vårdhygieniska områden.

Varje verksamhet går själva igenom checklista och upprättar vid behov en handlingsplan för hygienarbetet. Använd dokumenten nedan avsedda för din verksamhet. Här finns dokument för att göra vårdhygienisk egenkontroll inom Regional hälso- och sjukvård samt kommunal vård och omsorg.

Regional hälso- och sjukvård

Kommunal vård och omsorg

Vårdhygienisk egenkontroll

**Verktyg för strukturerat
ledningsarbete inom
kommunal vård och
omsorg**

Framtaget för
verksamheter som
bedriver:

Hemtjänst och hälso-
och sjukvård i ordinärt
boende

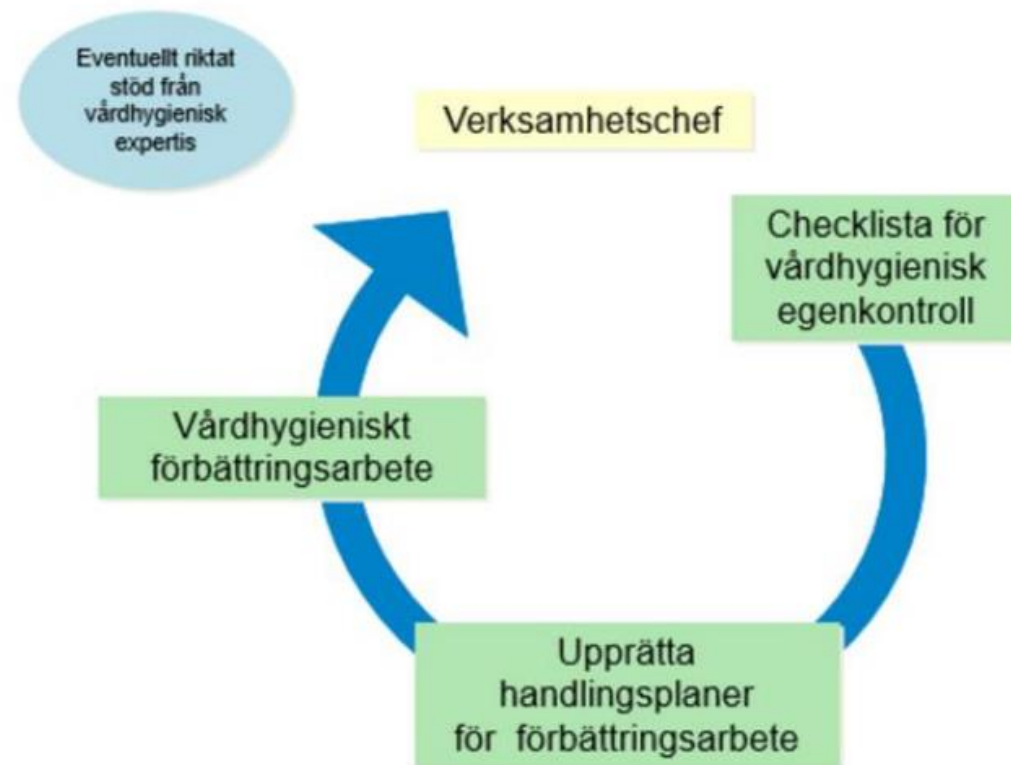
Hälso- och sjukvård
samt insats
korttidsplats och
särskilt boende enligt
SoL och LSS

Vad är syftet med egenkontrollen?

Stöd för en strukturerad
genomgång av verksamheten
och det vårdhygieniska
förbättringsarbetet

Förebygga och minska
smittspridning och
vårdrelaterade infektioner

Genomförande

Beslut av verksamhetschef eller motsvarande

Genomgång av verktygets olika delar och dess arbetsgång

Integreras i befintliga rutiner/årshjul

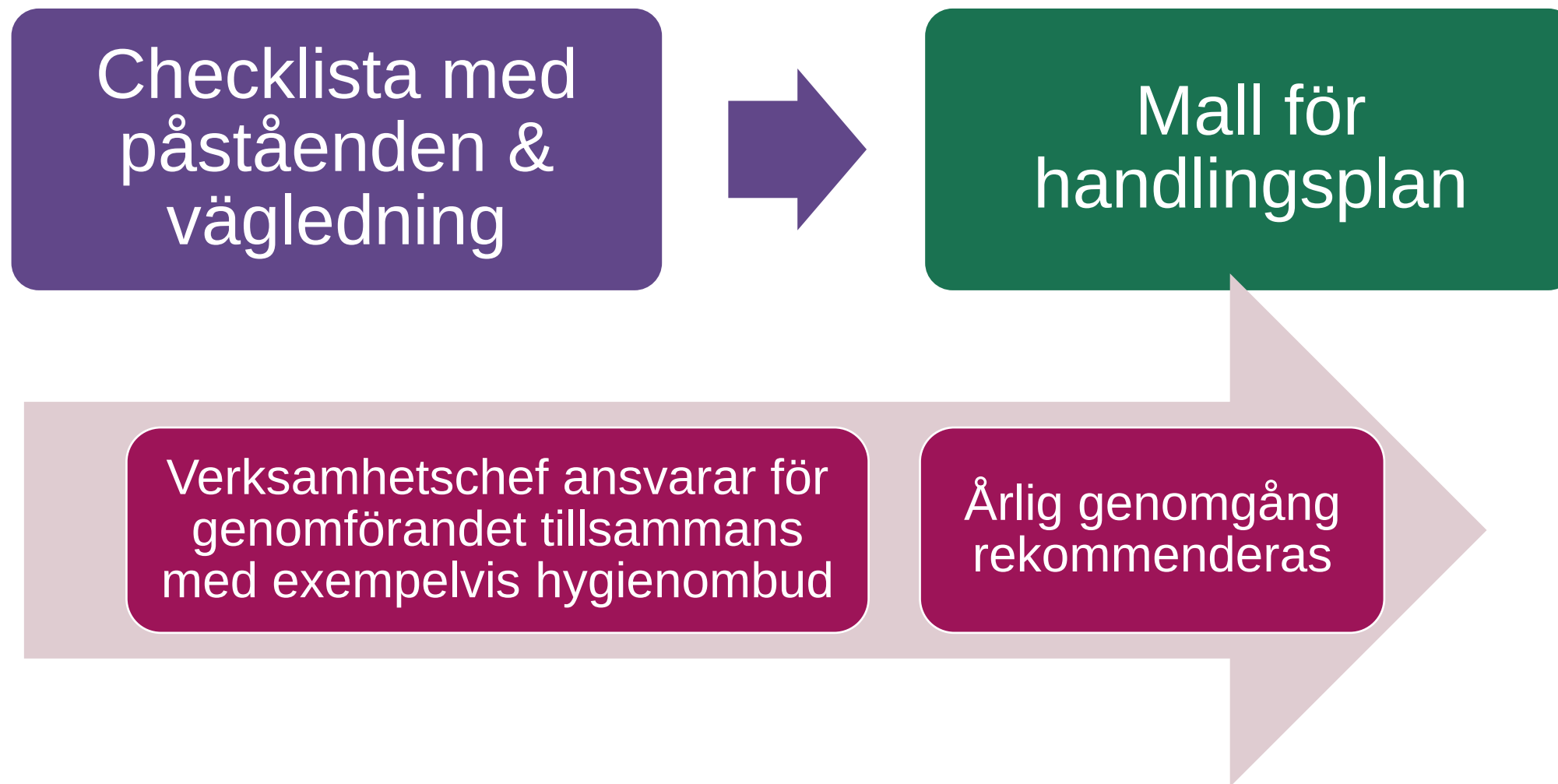
Rutin för genomgång av handlingsplan

Tydlighet om hur och till vem resultat redovisas

Plan för uppföljning

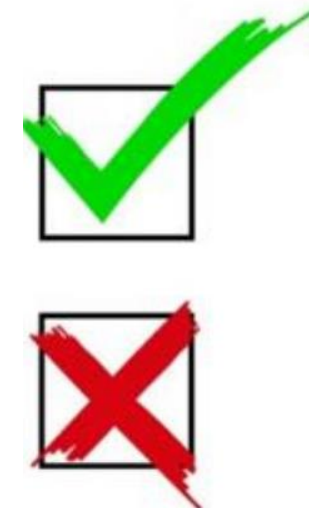

Vad innehåller egenkontrollen?

Genomförande checklista

1	Övergripande förutsättningar för smittförebyggande arbete	Ja	Nej
1.1	Systematiskt arbetssätt finns för att säkerställa god hygienisk standard Linjechef ansvarar för att det finns ett systematiskt arbetssätt för att säkerställa god hygienisk standard på enheten som minst omfattar: • regelbunden vårdhygienisk egenkontroll (checklista och handlingsplan) förslagsvis årligen • utvärdering av egenkontroll och vidtagna åtgärder • återkoppling och information till personal. Ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete (SOSFS 2011:9) , SKR Vägledning för vårdhygieniskt arbete , omr 6.	☐	☐
1.2	Vårdhygieniska riktlinjer och rutiner är kända och följs av alla personalkategorier Tydliga informationsvägar finns för att göra vårdhygieniska riktlinjer och rutiner tillgängliga och kända för all personal som vistas på enheten. Till exempel lokala rutiner, riktlinjer från vårdhygienisk enhet, Vårdhandboken eller föreskrifter som berör vårdhygien. SKR Vägledning för vårdhygieniskt arbete , omr 2.	☐	☐
1.3	Person med definierat ansvarsområde vårdhygien finns på enheten, till exempel hygienombud Utsedd person med ansvar att hålla sig uppdaterad inom ämnet vårdhygien finns. Uppdrag och mandat är tydligt, med skriftlig uppdragsbeskrivning. Finns ingen utsedd person faller detta uppdrag på linjechef.	☐	☐
1.4	Utbildning i basala hygienrutiner, klädregler och smittförebyggande åtgärder ges för all ny personal på enheten Skriftlig rutin finns som beskriver när utbildningen ges och av vem. Utbildningen innefattar att förebygga och förhindra smitta och smittspridning i verksamheten samt basala hygienrutiner och klädregler. Den utformas på ett sådant sätt att personal kan omsätta kunskapen i det praktiska arbetet. Smittrisker (AFS 2018:4) , 6 § HSLF-FS 2022:44 (SoL, LSS), SKR Vägledning för vårdhygieniskt arbete , omr 3.	☐	☐
1.5	Återkommande utbildning i basala hygienrutiner, klädregler och smittförebyggande åtgärder ges till all personal på enheten Skriftlig rutin finns för återkommande utbildning, förslagsvis årligen, som innefattar att förebygga och förhindra smitta och smittspridning i verksamheten samt basala hygienrutiner och klädregler. Utbildningen utformas på ett sådant sätt att personal kan omsätta kunskapen i det praktiska arbetet. Smittrisker (AFS 2018:4) , 6 § HSLF-FS 2022:44 (SoL, LSS), SKR Vägledning för vårdhygieniskt arbete , omr 3.	☐	☐
1.6	Linjechef, omvårdnadspersonal och sjuksköterska har ett aktivt samarbete inom området vårdhygien Det finns en tydlig ansvarsfördelning och planering av verksamhetens hygienarbete. Regelbundna samarbetsmöten finns. Ett aktivt samarbete är grundläggande för god vårdhygienisk standard.	☐	☐
1.7	Mätningar avseende följsamhet till basala hygienrutiner och klädregler sker regelbundet Observationer eller självskattning genomförs i den omfattning som krävs för att säkra verksamhetens kvalitet.	☐	☐

Forts...

2	Basala hygienrutiner och klädregler SOSFS 2015:10 , SKR Vägledning för vårdhygieniskt arbete omr 8	Ja	Nej
2.1	All personal bär kortärmade arbetskläder i direkt och indirekt vård- och omsorgsarbete Arbetsklädernas ärmar är korta och slutar ovanför armbågen så att korrekt handdesinfektion av händer och underarmar kan utföras. Det gäller även eventuell undertröja. Smittrisker (AFS 2018:4) , Vårdhandboken Klädregler .	☐	☐
2.2	Förutsättningar finns för att byta arbetskläder dagligen samt vid behov Arbetskläderna tas av vid arbetsdagens slut samt byts om de blivit våta eller förorenade. Arbetskläder (överdel och byxa eller klänning) finns i tillräcklig mängd. Omklädningsrum finns. § 16 Smittrisker (AFS 2018:4) , Arbetsplatsens utformning (AFS 2020:1) , Bygghälsan och vårdhygien (BoV) .	☐	☐
2.3	Rutin för hantering av arbetskläder finns och är känd av all personal Skriftliga rutiner finns och innefattar följande: • arbetskläder bärs endast i arbetet. Om arbetet bedrivs på flera platser får de även bäras vid färd mellan dessa • arbetskläder förvaras rent och åtskilt från andra kläder • smutsiga arbetskläder läggs direkt i avsedd tvättkorg eller liknande arbetskläder tvättas i minst 60 grader (ej snabbprogram) och torkas i torktumlare eller torkskåp arbetsgivaren ansvarar för hela tvättprocessen. Smittrisker (AFS 2018:4) , Vårdhandboken Tvätthantering , Klädregler .	☐	☐
2.4	Handdesinfektionsmedel finns lättåtkomligt där direkt och indirekt vård- och omsorgsarbete utförs Handdesinfektionsmedel finns: • i vårdtagarens bostad eller tas med • i verksamhetens utrymmen såsom i förråd för rent och sterilt material, desinfektionsrum och träningslokal. Smittrisker (AFS 2018:4) , Bygghälsan och vårdhygien (BoV) .	☐	☐

2.7	All personal i direkt och indirekt vård- och omsorgsarbete har obeklädda och osmyckade händer och underarmar med hel hud <i>Händer och underarmar måste kunna desinfekteras för att förhindra smittspridning och är därför fria från armbandsur, aktivitetsarmband, smycken, bandage, förband och stödskenor. Naglarna är korta och fria från konstgjort material. Personal med infekterade sår, eksem på händer och underarmar deltar inte i vård- och omsorgsarbete.</i>	☐	☐
2.8	Handskar används vid risk för kontakt med kroppsvätskor <i>Handskar ersätter inte handdesinfektion utan används för att skydda händerna från kroppsvätskor. Handskar blir förorenade vid användning och sprider smittämnen på samma sätt som en smutsig hand. Handskar tas av direkt efter avslutat arbetsmoment.</i>	☐	☐
2.9	Engångsförkläde används när det finns risk för att arbetskläderna kommer i kontakt med kroppsvätskor och biologiskt material <i>Engångsförkläde finns där direkt och indirekt vård- och omsorgsarbete utförs. Engångsförkläde används då arbetskläderna kan förorenas, vilket kan ske vid flera olika arbetsmoment, till exempel vid hantering av smutstvätt, bäddning, hjälp med vårdtagarens personliga hygien och sårvård.</i>	☐	☐
3	Andra smittförebyggande åtgärder	Ja	Nej
3.1	Riskbedömning av riskfaktorer för smittspridning hos vårdtagare görs i det dagliga arbetet och smittförebyggande åtgärder vidtas vid behov <i>Exempel på riskfaktorer för smittspridning kan vara hosta, vätskande sår, kräkning, diarré och bristande handhygien. Smittförebyggande åtgärder som har särskild betydelse för att förhindra smittspridning:</i> - <i>personal stannar hemma vid symtom på smittsam sjukdom, exempelvis magsjuka eller luftvägsinfektion</i> - <i>skyddsutrustning finns tillgänglig och används enligt rutin hos vårdtagare med riskfaktor för smittspridning</i> - <i>händerna tvättas med tvål och vatten vid omvårdnad av vårdtagare med kräkning eller diarré.</i> <i>Vårdhandboken Smitta och smittspridning, Vårdrutiner.</i>	☐	☐
3.2	Rutin finns för rengöring av hjälpmedel samt medicinteknisk utrustning <i>Skriftlig rutin finns avseende rengöring och desinfektion av hjälpmedel samt medicinteknisk utrustning som flyttas mellan vårdtagare, (exempelvis vårdbälte, lyftskynke, blodtrycksmanschett, saturationsmätare). I rutinen framgår hur ofta rengöring och desinfektion utförs, med vad och av vem. I ordinärt boende ansvarar användaren för den regelbundna skötseln av hjälpmedlet i första hand därefter närstående eller personal. Hjälpmedel sköts och underhålls enligt tillverkarens anvisning. Hjälpmedel som återlämnas till hjälpmedelscentral ska vara synligt rena vid återlämning. Hjälpmedel som används av flera personer rengörs och desinfekteras efter varje användning. Vårdhandboken Desinfektion, Hjälpmedel vid fysiska funktionsnedsättningar, Säng och sängutrustning.</i>	☐	☐

Handlingsplan

Handlingsplan för vårdhygienisk egenkontroll

Datum:	
Enhet/ verksamhet:	
Linjeförordnande:	

Punkt i checklistan	Identifierat förbättringsområde	Åtgärd	Ansvarig	Planerat slutdatum	

En handlingsplan
upprättas utifrån de nej-
svar som framkommer

Enhetschef tillsammans
med verksamhet
prioriterar arbetet

Följ upp, utvärdera &
återkoppla regelbundet

Frågor!

